

Για την προσέγγιση του στρατηγικού στόχου της Ανταγωνιστικής Ελλάδας του 2000 χρειάζεται συνεπής και μεθοδευμένη προσπάθεια, που καλύπτει τη διάρκεια πολλών πενταετών προγραμμάτων. Καθένα απ' αυτά θα έχει να αντιμετωπίσει, εκτός από τα προβλήματα που καθορίζει η συγκυρία του συγκεκριμένου χρονικού τους ορίζοντα, και προβλήματα που ορίζονται από την μακροπρόθεσμη προοπτική του στρατηγικού στόχου.

Στην περίοδο 1988-1992 η χώρα μας θα βρίσκεται σε φάση σχετικής ανάκαμψης, με την έννοια ότι σημαντική προσπάθεια θα πρέπει να συνεχίσει να είναι προσανατολισμένη στην άρση ισχυρών περιοριστικών παραγόντων όπως τα διαχειριστικά ελλείμματα του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τα λειτουργικά ελλείμματα του ασφαλιστικού συστήματος καθώς και στην συνεχή βελτίωση των μακροοικονομικώνσοροπιών. Παράλληλα, όμως, αιχμές της αναπτυξιακής προσπάθειας θα πρέπει να αποτελέσουν συγκεκριμένοι τακτικοί στόχοι που θα προσανατολίζουν την κοινωνία και την οικονομία προς την Ανταγωνιστική Ελλάδα του 2000 και συγχρόνως θα απαντούν στην Πρόκληση του 1992.

Οι μεγάλοι αυτοί στόχοι του Πενταετούς είναι:

(α) Η Ποσοτική και Ποιοτική Αναβάθμιση της Κοινωνίας

Στα πλαίσια αυτού του στόχου πρώτη προτεραιότητα έχει η σταθεροποίηση και, σε δεύτερη φάση, η αναστροφή των δημογραφικών εξελίξεων που επισημάνθηκαν και που όχι μόνο απειλούν την κοινωνία και την εθνική οικονομία αλλά δημιουργούν κινδύνους εθνικής επιβίωσης.

Εξίσου υψηλή προτεραιότητα έχει η αναστροφή των σημερινών τάσεων στις σχέσεις Κράτους-Πολίτη, οι οποίες δυναμιτίζουν κάθε προσπάθεια στην αντιμετώπιση κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων δεδομένου του ότι διαμορφώνουν αρνητικά τις πρακτικές των βασικών φορέων συμπεριφοράς.

Στα πλαίσια του ίδιου στόχου θα πρέπει να καταβάλλονται συνεχείς και συνεπείς προσπάθειες για την σταθεροποίηση και την αναβάθμιση της αξιοπιστίας των κανόνων του παιχνιδιού καθώς και για την προώθηση των προγραμματικών-συμβασιακών πολιτικών που θα διαμορφώσουν βαθμιαία νέους κανόνες λειτουργίας της κοινωνίας και της οικονομίας υποκαθιστώντας την παθητική παραδοχή του θεσμικού πλαισίου από την θετική συναίνεση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

(β) Ο Εκσυγχρονισμός και η Αναδιάρθρωση της Παραγωγής

Στα πλαίσια αυτού του μεγάλου στόχου πρώτη προτεραιότητα θα έχει η προώθηση επενδυτικών πρωτοβουλιών στη βάση των κλαδικών μελετών και μελετών περιφερειακής ανάπτυξης με κύριο κριτήριο την ολοκλήρωση της κλαδικής και περιφερειακής παραγωγικής δομής για την αύξηση της συνολικής προστιθέμενης αξίας.

Παράλληλα, υψηλή προτεραιότητα θα έχει η εφαρμογή των θεσμικών ρυθμίσεων που αφορούν τις παραγωγικές μονάδες του δημόσιου τομέα για την αύξηση της παραγωγικότητας με παράλληλους στόχους την μείωση των διαχειριστικών και λειτουργικών ελλειμμάτων τους καθώς και την άρση των αρνητικών επιπτώσεων της ανορθολογικής λειτουργίας της στην γενική παραγωγικότητα της οικονομίας.

Στα πλαίσια του ίδιου στόχου θα καταβάλλονται συνεχείς και συνεπείς προσπάθειες για την αναδιάρθρωση της παραγωγής, ιδιαίτερα του πρωτογενούς τομέα, και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων με αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος σταδιακή αποδέσμευση της αγοράς (de-regulation).

(γ) Η Δημιουργία της Ανθρώπινης και Υλικής Υποδομής για την Οικονομία του 2000.

Αυτός ο μεγάλος στόχος είναι προσανατολισμένος αποκλειστικά στη στρατηγική επιλογή της Ανταγωνιστικής Ελλάδας του 2000 και

αιχμές του αποτελούν δραστηριότητες που από τη φύση τους έχουν μεσο/μακροχρόνιες επιδράσεις στο αναπτυξιακό γίγνεσθαι.

Η εκπαίδευση, η τεχνολογική έρευνα και η αναβάθμιση των διαδικασιών διαχείρισης (management) αποτελούν το ένα σκέλος αυτής της προσπάθειας. Ο οικονομικός και κοινωνικός σχεδιασμός για την εκτέλεση και αξιοποίηση μεγάλων επενδυτικών προγραμμάτων τεχνικής υποδομής.

Στο πρώτο σκέλος η έμφαση θα είναι προσανατολισμένη κατά κύριο λόγο στις ανάγκες της παραγωγικής δομής του στρατηγικού μοντέλου με μέτρα που θα οδηγήσουν σε οργανική διασύνδεση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων με τις ανάγκες της παραγωγής. Οι πρωτοβουλίες του κράτους στην ανάπτυξη της τεχνικής υποδομής θα αναπτύσσονται στη βάση των αναγκών του στρατηγικού στόχου, ακόμα και αν αυτό συνεπάγεται βραχυπρόθεσμα καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση δευτερευουσών λειτουργιών της κοινωνίας.

(δ) Η Κοινωνική Δικαιοσύνη

Αυτός ο μεγάλος στόχος είναι προσανατολισμένος στην εξασφάλιση της κοινωνικής κατανομής των ευθυνών και υποχρεώσεων απ'τη μια και των προϊόντων απ'την άλλη της εθνικής αναπτυξιακής προσπάθειας. Στη φάση που θα διανυθεί στην επόμενη πενταετία οι πρώτες είναι περισσότερες από τα δεύτερα. Οι θυσίες που πρέπει να καταβληθούν από όλους και το κόστος που πρέπει να καταβληθεί θα έχουν αποτελέσματα σε χρόνους που ξεπερνάνε τον χρονικό ορίζοντα του προγράμματος.

Πρώτη λοιπόν προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση αυτού του μεγάλου στόχου θα έχει η άμβλυνση των προβλημάτων του τομέα της απασχόλησης και η προστασία του εισοδήματος των εργαζομένων. Η διατήρηση της ανεργίας σε επίπεδα που είναι χαμηλότερα από εκείνα των άλλων χωρών αλλά πρωτόγνωρα για τη χώρα μας είναι απαραί-

δεικτη και η μείωσή της μπορεί να προωθηθεί με διαρθρωτικά μέτρα ενταγμένα στην στρατηγική της διαμόρφωσης της νέας παραγωγικής δομής. Το εισόδημα των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένου και του κοινωνικού μισθού, μπορεί να προστατευτεί και μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για την αποκατάσταση της μακροοικονομικής ισορροπίας αλλά και με θεσμικές ρυθμίσεις που θα αποκαθιστούν την ισονομία με την κατάργηση προνομίων (σε αντιδιαστολή με την προάσπιση των δικαιωμάτων κοινωνικών ομάδων) και θα αυξάνουν την αποδοτικότητα των διαθέσιμων πόρων.

Παράλληλα, θα προωθούνται οι θεσμοί της αποκέντρωσης και της συμμετοχικότητας στη λήψη των αποφάσεων και θα γίνονται προσπάθειες για τη βελτίωση του περιβάλλοντος ζωής και εργασίας.

Οι τέσσερεις αυτοί μεγάλοι στόχοι θα πρέπει να εκφράζονται σε όλα τα επιμέρους προγράμματα που συνθέτουν το Πρόγραμμα Κοινωνικής και Οικονομικής Ανάπτυξης 1988-'92. Κυρίως όμως αποτελούν τις κεντρικές κατευθύνσεις και τα κυρίαρχα κριτήρια για την κατανομή των πόρων, ιδίως εκείνων που θα προκύψουν αθροιστικά από την αύξηση της αποτελεσματικότητας των σημερινών δραστηριοτήτων καθώς και από τη προβλεπόμενη ήπια μεγέθυνση της οικονομίας στο χρόνο εφαρμογής του Προγράμματος. Βασική επομένως αρχή για την κατάρτιση των προϋπολογισμών του δημόσιου τομέα θα πρέπει να είναι η συμπύεση των δαπανών ώστε με διατήρησή τους σε σταθερά επίπεδα σε τρέχουσες τιμές να ικανοποιούνται οι τρέχουσες ανάγκες λειτουργίας του, χωρίς μείωση των παραγόμενων αγαθών ή υπηρεσιών.